

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	16 november 2023
Zaaknummer	Z2023-00001175	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00014678	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	30 juni 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	-		

BOOT organiserend ingenieursburo B.V. heeft namens Rhenam Wonen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Kapelhof, Kapelweg, Wh. de Bruinlaan en Dennenlaan in Maarn (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00001175.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen, van de huismus en gierzwaluw.
- Ontheffing positief te weigeren voor de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de huismus omdat er geen wezenlijke effecten zijn op de staat van instandhouding..
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen, van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 september 2024 tot en met 31 december 2025.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op verduurzaming (isoleren dak en eventueel spouwmuren in 10 woningen in een woonwijk in Maarn. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede en vierde lid voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), artikel 3.1 lid 2 voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*) en 3.5 eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) voor de periode van 1 september 2024 tot en met 31 december 2025.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 25 september 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn beschermd op grond van artikel 3.1, en 3.5, van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

“De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het plan in beschouwing genomen. Er zijn hier geen andere of betere methoden toe te passen om dit doel te realiseren waarbij de verblijven van aangevraagde soorten in stand kunnen blijven. De renovatiewerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger (kraam- en winterperiode) en huismus en gierzwaluw (broedperiode) en/of er worden tijdig alternatieven geboden en werende maatregelen getroffen. Hiermee wordt doden van dieren zo veel als mogelijk voorkomen en treden er ook geen nadelige effecten op door

verlies aan broedmogelijkheid in het plangebied. Tevens wordt zo veel als mogelijk doden van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger voorkomen door het nemen van werende maatregelen. De verblijven welke verdwijnen worden vooraf gecompenseerd met alternatieve verblijven binnen het plangebied die bewezen geschikt zijn voor de aangetroffen functies. Deze worden aangebracht voordat de voorzieningen verdwijnen. Na uitvoering van de werkzaamheden zal het gebied daarom wederom geschikt zijn voor de huismus, gierzwaluw, laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus en gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Onderbouwing en beoordeling van belangen

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn omdat de woningen verduurzaamd dienen te worden. Hierbij verwijst u onder andere naar Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011). De daken van alle woningen in het plangebied en de spouwmuren zijn niet of onvoldoende geïsoleerd. De woningen van corporaties moeten een energie-index hebben die ligt tussen de 1,2 en 1,4. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om (de wanden en) het dak van de woningen te isoleren.

In 2015 is het klimaatakkoord van Parijs gesloten wat heeft geleid tot het huidige Nationaal Klimaatakkoord. Onderdeel hiervan is het verduurzamen van bestaande bebouwing en het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De rijksoverheid heeft in dit kader met de woningcorporaties afgesproken dat de woningvoorraad in 2021 gemiddeld energielabel B heeft en in 2050 energieneutraal is. De betrokken woningen zijn nauwelijks geïsoleerd (op dubbel glas na) en voldoen volstrekt niet aan de opgelegde norm. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het verlagen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen. De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Warme lucht die ontsnapt via koudebruggen kan zorgen voor een extra verbruik.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van verduurzaming van de woningen. In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken.

Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid. Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege volksgezondheid, openbare veiligheid en dwingende redenen van groot openbaar belang.

Conclusie belangenafweging

Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een geldig wettelijk belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Huismus**

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn in totaal drie nestplaatsen van de soort vastgesteld. Eén nestplaats is aangetroffen op het adres Kapelweg 27. In het blok aan de Wethouder de Bruinlaan waren twee nestplaatsen aanwezig op nr. 6 en 8. Bij particuliere huizen aan de Kapelweg zijn ook twee nestplaatsen aangetroffen. De locatie van de aangetroffen nesten is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

- **Gierzwaluw**

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee nestplaatsen vastgesteld bij Wethouder de Bruinlaan 2b. In beide gevallen werd ingevlogen via de hoekpannen van de kopgevel. De locatie van de nesten is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Bij het complex aan de Kapelhof is een zomer- en paarverblijfplaats vastgesteld onder een hoekpan op de kopgevel van nr. 5. Bij het complex aan de Dennenweg 7+9 is een zomerverblijfplaats vastgesteld onder de dakrand. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden. De locatie van de verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

- **Laatvlieger**

De laatvlieger is in het plangebied aangetroffen. Bij het complex aan de Dennenweg 7+9 zijn op twee avonden uitvliegende laatvliegers aangetroffen. In totaal ging het om vijftien dieren op grond waarvan is geconcludeerd dat het een kraamkolonie betreft. De dieren vlogen hoog langs de dakrand onder hoekpannen van de kopgevel vandaan. Ook kan niet worden uitgesloten dat de soort de verblijfplaats als zomerverblijfplaats gebruikt in het najaar. De locatie van de verblijfplaats is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

Huismus

Landelijk

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruitgegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, en dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Ondanks dat de oppervlakte stedelijk gebied en het aantal huizen groter geworden is in Nederland, is de huismus in aantal afgenomen (Kennisdocument Huismus, versie 1.0 juli 2017). De grootste afname lijkt voorbij: de recente aantallen schommelen (Sovon.nl). De staat van instandhouding is als matig ongunstig aangemerkt.

Regionaal/lokaal

Er zijn geen gedetailleerde cijfers van de huismussenpopulatie in Maarn bekend. Uit het beperkte onderzoek van 2022 lijkt naar voren te komen dat de populatie in Maarn-Zuid klein is, vermoedelijk vanwege het bosrijke karakter. Het is onbekend hoe de situatie in Maarn-Noord is maar ook hier staan veel bomen. Gezien het feit dat de geringe populatie hoogst waarschijnlijk het gevolg is van de ongeschiktheid van de locatie, kan niet worden gesteld dat de

lokale staat van instandhouding slecht is. Omdat de nestmogelijkheden door de wijze van renovatie hetzelfde blijven en het werk uitgevoerd wordt buiten het broedseizoen heeft de ingreep geen effect op de lokale instandhouding van de huismussenpopulatie

Gierzwaluw

Landelijk

In 1994 bedroeg het aantal broedparen in Nederland 25.000 – 100.000. In 1998- 2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000-60.000. Het is niet mogelijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Zo is er geen duidelijkheid over omvang en ontwikkeling van de Nederlandse broedpopulatie, en de sturende krachten hierachter. Met de start van het Meetnet Urbane Soorten (MUS-project) door Sovon in 2007 kan na zeven jaar een lichte afname worden vastgesteld. Door de vele renovatie en nieuwbouwprojecten van de afgelopen jaren wordt aangenomen dat het aantal “oorspronkelijke” nestgelegenheden achteruitgegaan is. De staat van instandhouding is beoordeeld als “gunstig”.

Regionaal/lokaal

Er zijn geen gedetailleerde cijfers van de gierzwaluwpopulatie in Maarn bekend. Wel is duidelijk dat de populatie in Maarn-Zuid gering is, waarschijnlijk als gevolg van het bosrijke karakter. Het is onbekend hoe de situatie in Maarn-Noord is maar ook hier staan veel bomen. Gezien het feit dat de geringe populatie hoogst waarschijnlijk het gevolg is van de ongeschiktheid van de locatie, kan niet worden gesteld dat de lokale staat van instandhouding slecht is. Omdat de nestmogelijkheden door de wijze van renovatie hetzelfde blijven en het werk uitgevoerd wordt in de periode dat de vogels niet in Nederland aanwezig zijn heeft de ingreep geen effect op de lokale instandhouding van de gierzwaluwpopulatie.

Gewone dwergvleermuis;

Landelijk

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 juli 2017). Het is niet bekend hoe de regionale situatie is maar aangenomen mag worden dat deze vergelijkbaar is met de rest van het land.

Regionaal/Lokaal

Er zijn geen nauwkeurige gegevens bekend van de populatie gewone dwergvleermuizen in Maarn. Omdat het een gemiddeld Nederlands dorp is met een betrekkelijk groot aandeel oudere woningen is het aannemelijk dat de populatie vergelijkbaar is met andere plaatsen in de omgeving zoals Elst en Rhenen. Hier wordt voor Rhenam Wonen al enige jaren onderzoek gedaan naar het voorkomen van gewone dwergvleermuizen. Uit het onderzoek blijkt dat de gewone dwergvleermuis een normale soort is die overal geregeld wordt waargenomen, zowel binnen als buiten het woningbestand van Rhenam Wonen. Op grond hiervan is het aannemelijk dat de staat van instandhouding op lokaal niveau gunstig is.

Laatvlieger

Landelijk

De laatvlieger is een algemene vleermuissoort die vrijwel overal in Nederland wordt aangetroffen (verspreidingsatlas, 2023). Er is geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de laatvlieger. Op basis van onvolledige gegevens wordt uitgegaan van een populatiegrootte van 10.000 – 40.000 dieren (Factsheets voor 25 soorten, 2018). De laatvlieger heeft een matig negatieve populatieontwikkeling met een afname van 5% ($\pm 1\%$) per jaar over de periode 2015-2020 (Telganger, Zoogdiervereniging, 2021). Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van hooguit enkele honderden meters van elkaar liggen. De foerageergebieden liggen in een straal van één tot vijf kilometer rondom de kolonie. De soort kan zich incidenteel tot 45 kilometer afstand verplaatsen (Zoogdiervereniging, 2022). De laatvlieger staat op de Rode Lijst als kwetsbaar (Rode Lijst, 2020). De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als matig ongunstig, met de laatste update van 2018 (Zoogdiervereniging, 2018).

Regionaal/lokaal

De regionale en lokale staat van instandhouding van de laatvlieger is niet bekend. Gelet op gegevens uit de NDFF, de verspreidingsatlas en het uitgevoerde onderzoek, is er geen reden om aan te nemen dat de staat van instandhouding op regionaal of lokaal niveau afwijkt van de landelijke staat van instandhouding.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Huismus

De ingreep leidt tot verlies of beschadiging van één nestplaats van de huismus. Bij twee andere nestplaatsen kan dit effect optreden indien het dak wordt gerenoveerd van de betreffende woning.

Gierzwaluw

De ingreep leidt tot verlies of beschadiging van twee nestplaatsen van gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

De ingreep leidt tot verstoring en beschadiging of verlies van een zomer- paar en winterverblijfplaats en een zomer- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Vanwege de verborgen leefwijze van de gewone dwergvleermuis is het ook niet uit te sluiten dat een dier gedood wordt.

Laatvlieger

De ingreep leidt tot mogelijk tot tijdelijke aantasting van een zomerverblijfplaats van de soort omdat niet is uit te sluiten dat dieren hier in het najaar aanwezig zijn en het als een zomerverblijf gebruiken. Het effect is beperkt omdat de verstoring tijdelijk is en buiten de kwetsbare perioden. Daarnaast worden alleen de pannen en het lattenwerk vervangen waarbij de dimensies van de dakconstructie ongewijzigd blijven. Ter vervanging wordt hetzelfde type dakpan toegepast. De spouw is in het verleden al nageïsoleerd en uit onderzoek blijkt dat op de locatie van de kraamverblijfplaats geen aanvulling van verzakt isolatiemateriaal nodig is. Er wordt een extra permanente voorziening gecreëerd in Kapelhof 5 als extra compenserende maatregel. Er worden ook permanente voorzieningen getroffen op dezelfde locatie waar nu het kraamverblijf is aan de Dennenweg 7. De werkzaamheden zullen buiten het kraamseizoen plaatsvinden. Hierdoor wordt laatvlieger mogelijk verstoord en mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten. Deze betreffen het extra plaatsen van twee nestkasten voor de huismus uiterlijk drie maanden voor aanvang van de werkzaamheden, en het tijdig aanbrengen van compenserende maatregelen voor de zomerverblijfplaats van de laatvlieger (gecombineerd met de te realiseren voorziening voor de gewone dwergvleermuis) aan de Kapelhof 7.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone huismus, gierzwaluw, dwergvleermuis en de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 vierde lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op

www.officielebekendmakingen.nl. De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. We verzenden deze beschikking aan bureau BOOT en een afschrift van de beschikking aan:

- Rhenam Wonen
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Maarn

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier “Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie”. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een “natte handtekening” en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. (indien van toepassing: Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. (vul dit eventueel aan met vergunningen, ontheffingen of toestemmingen waarmee de aanvrager in dit specifieke geval rekening moet houden)) Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned door
op 16-11-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).
10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

11. Uiterlijk drie maanden voor start van de werkzaamheden worden op minder dan 200 meter van de huidige nestplaatsen van de huismus en met opening van minimaal 50 cm uit elkaar op een schaduwrijke plek twee tijdelijke alternatieve nestplaatsen voor de huismus geplaatst per te vernietigen nest, met een totaal van zes.
12. De in het activiteitenplan voorgestelde permanente voorziening voor de gewone dwergvleermuis in het dak van Kapelhof 5 wordt tevens geschikt gemaakt voor de laatvlieger als compenserende maatregel voor de aan te tasten zomerverblijfplaats. Dit betekent dat de invliegopening minimaal 2,5 cm groot is, en de ruimte tussen dakpan en dakbeschoot ook. Deze voorziening wordt tijdig in het najaar van 2024 gerealiseerd zodat er op zijn vroegst per 1 september 2025 (na het eerstvolgende kraamseizoen) gestart wordt met activiteiten aan de Dennenlaan 7.
13. Eventueel aan te brengen isolatie wordt op de adressen van Kapelhof 5 en Dennenlaan 7 aangebracht op de zoldervloer en dus niet in het dak toegepast.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Monitoring

15. Om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, moeten deze worden gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente voorzieningen die worden toegepast voor laatvlieger aan de adressen Kapelhof 5 (compenserende voorziening) en Dennenlaan 7. Het monitoringsonderzoek moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment vastgestelde Vleermuisprotocol. Het monitoringsonderzoek start tijdens het eerstvolgende kraamseizoen van de laatvlieger nadat de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek jaarlijks worden uitgevoerd tot en met vijf jaar na het realiseren van de permanente verblijfplaatsen tot en met zes jaar na het realiseren van de permanente verblijfplaatsen. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode)
 - Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving)
 - Onderzoeksresultaten (vastgestelde soort, functie en aantallen individuen)
 - Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort, dezelfde functie en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Huismus

Er worden verschillende mitigerende maatregelen genomen, namelijk:

- Werken buiten de broedtijd en winter.
- Voorschriften aan constructie:

Complex Kapelweg

- Geschikt maken dak noord/noordoost als nest- en schuilplaats. Het geschikt maken van de dakrand bestaat uit het opschuiven van de vogelschroot naar de derde pan. Het beschot wordt niet vervangen. De uitvoering gebeurt conform Maatregelen 4.2.6 uit Maatregelen catalogus beschermde soorten bij na-isolatie en renovatie van gebouwen, van 22- 03-2023.

Complex Wh. de Bruinlaan

Indien het dak wordt gerenoveerd worden de volgende maatregelen genomen:

- Geschikt maken dak noord/noordoost als nest- en schuilplaats. Het geschikt maken van de dakrand bestaat uit het opschuiven van de vogelschroot naar de derde pan. Het beschot wordt niet vervangen. De uitvoering gebeurt conform Maatregelen 4.2.6 uit Maatregelen catalogus beschermde soorten bij na-isolatie en renovatie van gebouwen, van 22- 03-2023 (Zie bijlage).

Er worden vier tijdelijke voorzieningen aangeboden

Gierzwaluw

Er worden of zijn verschillende mitigerende maatregelen genomen indien het dak wordt gerenoveerd, namelijk:

- Voorschriften constructie.
- Werken buiten de broedtijd.

De volgende eisen worden aan de dakrenovatie gesteld:

- Voorafgaand aan de renovatie wordt van de huidige situatie het type pan vastgesteld en de dikte van de tengels en panlatten.
- Bij de dakrenovatie worden dezelfde dimensies gehanteerd en een vergelijkbare pan wat betreft materiaal en bolling.
- Tussen de hoekpannen en de gevel wordt een spleet aangehouden van minimaal 3,5 cm. Indien nodig wordt deze breedte alleen gehandhaafd op de oorspronkelijke invlieglocaties. Hiervoor wordt de huidige dakrand geïnspecteerd en de locatie van de oorspronkelijke invliegopeningen vastgesteld. Het complex wordt gerenoveerd in september, buiten de broedtijd van gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

Complex Kapelhof

Er bestaan twee varianten van de renovatie die van invloed kunnen zijn op het gecombineerde zomer/paarverblijf:

Variant 1: vervanging van pannen en lattenwerk
Variant 2: vervanging van pannen en lattenwerk + naisolatie gevel
Variant 1 (verstoring & beschadiging)

- De verblijfplaats wordt tijdelijk gemitigeerd middels vier tijdelijke voorzieningen aan hetzelfde blok met de exposities zuid, west en oost volgens de voorschriften van het kennisdocument gewone dwergvleermuis.
- Voor de gevels worden geen vaste steigers geplaatst. Zo nodig wordt een rolsteiger toegepast die aan het eind van de dag van de gevel wordt verwijderd.
- Er wordt gebruikgemaakt van de kasttype Unitura VMT1a. - De tijdelijke voorzieningen worden uiterlijk 15 februari 2024 geplaatst.

- In de periode 1 sep – 31 oktober worden werende maatregelen genomen (rekening houdend met de gewenningsperiode).

De volgende eisen worden aan de dakrenovatie gesteld:

- Het dak wordt op dezelfde manier opgebouwd als de oorspronkelijke constructie met tengels + panlatten en hoekpannen die over de kopgevel liggen.
- Het dak wordt tevens geschikt gemaakt voor laatvlieger als compenserende maatregel.
- Op het dakbeschot wordt geen folie aangebracht.
- Tussen hoekpannen en gevel wordt geen lijst o.i.d. aangebracht.
- Tussen de hoekpannen en de gevel wordt een spleet aangehouden van minimaal 25 mm (i.v.m. compensatie laatvlieger)

Dennenlaan

- Er vindt alleen tijdelijke verstoring of beschadiging plaats.
- De verblijfplaats wordt tijdelijk gemitigeerd middels vier tijdelijke voorzieningen aan hetzelfde blok met de exposities zuid en oost (west is niet mogelijk) volgens de voorschriften van het kennisdocument gewone dwergvleermuis.
- Voor de gevels worden geen vaste steigers geplaatst. Zo nodig wordt een rolsteiger toegepast die aan het eind van de dag van de gevel wordt verwijderd.
- Er wordt gebruikgemaakt van de kasttype Unitura VMT1a.
- De tijdelijke voorzieningen worden uiterlijk 15 februari 2024 geplaatst. - In de periode 1 sep – 31 oktober worden werende maatregelen genomen (rekening houdend met de gewenningsperiode). In verband met de aanwezigheid van laatvlieger (zie hfd 11) worden de volgende eisen worden aan de dakrenovatie gesteld:
- Voorafgaand aan de renovatie wordt het type pan vastgesteld en de - dikte van de tengels en panlatten. - Bij de dakrenovatie worden dezelfde dimensies gehanteerd en een
- vergelijkbare pan wat betreft materiaal en bolling.
- Op het dakbeschot wordt geen folie aangebracht.
- Tussen hoekpannen en gevel wordt geen lijst o.i.d. aangebracht.
- Tussen de hoekpannen en de gevel wordt een spleet aangehouden van minimaal 2,5 cm.

De volgende vleermuiswerende maatregelen worden voor uitvoering van de isolerende werkzaamheden genomen:
Algemene maatregelen

- De werende maatregelen worden genomen in de periode 1 sep – 31 okt bij een gunstige weersverwachting. In de opvolgende drie dagen ligt de avondtemperatuur rond de 10°C met een minimum van 7°C, valt er (vrijwel) geen neerslag en is de windkracht maximaal 4 bft.
- Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met de renovatie wordt begonnen.
- Voorafgaand aan de start van de renovatie vindt een controle plaats op afwezigheid van vleermuizen.
- Er zijn geen winterverblijven gevonden, maar het is nooit uit te sluiten dat tijdens milde winters één of enkele dieren onder de dakpannen overwinteren. Het is praktisch onmogelijk om deze locaties ontoegankelijk te maken voor vleermuizen. Wanneer tijdens het project onverhoopt vleermuizen worden aangetroffen wordt het werk gestaakt en direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld. • Specifieke maatregelen Complex Kapelhof Variant 1 (zonder gevelisolatie)
- De spleet tussen de hoekpannen en de kopgevel wordt afgesloten met een schuimrol of borstel en om de twee à drie meter van een exclusionflap voorzien. Variant 2 (met gevelisolatie)
- De complexen worden gecontroleerd op aanwezigheid van open stootvoegen en andere potentiële toegangen.

- Indien potentiële toegangen in de gevels aanwezig zijn worden deze gedicht en op regelmatige afstand van een exclusionflap voorzien.
- De spleet tussen de hoekpannen en de kopgevel wordt afgesloten met een schuimrol of borstel en om de twee à drie meter van een exclusionflap voorzien.

Complex Dennenlaan

- De spleet tussen de hoekpannen en de kopgevel wordt afgesloten met een schuimrol of borstel en om de twee à drie meter van een exclusionflap voorzien

Laatvlieger

Er worden verschillende mitigerende maatregelen genomen, namelijk:

- Voorschriften constructie.
- Werende maatregelen treffen.

De volgende eisen worden aan de dakrenovatie gesteld:

- Voorafgaand aan de renovatie wordt van de huidige situatie het type pan vastgesteld en de dikte van de tengels en panlatten.
- Bij de dakrenovatie worden dezelfde dimensies gehanteerd en een vergelijkbare pan wat betreft materiaal en bolling.
- Op het dakbeschot wordt geen folie aangebracht.
- Tussen hoekpannen en gevel wordt geen lijst o.i.d. aangebracht.
- Tussen de hoekpannen en de gevel wordt een spleet aangehouden van minimaal 2,5 cm.

De volgende werende maatregelen worden genomen:

- De spleet tussen kopgevels en hoekpan wordt afgedicht met een schuimrol of borstel en om de twee à drie meter van een exclusionflap voorzien.
- De werende maatregelen worden genomen in de periode 1 sep – 31 okt bij een gunstige weersverwachting. In de opvolgende drie dagen ligt de avondtemperatuur rond de 10°C met een minimum van 7°C, valt er (vrijwel) geen neerslag en is de windkracht maximaal 4 bft.

Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met de renovatie wordt begonnen.

- Voorafgaand aan de start van de renovatie vindt een controle plaats op afwezigheid van vleermuizen.
- Wanneer tijdens het project onverhoopt vleermuizen worden aangetroffen wordt het werk gestaakt en direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld

Bijlage 3: Locatie plangebied

Figuur 1. Locatie plangebied

Bijlage 4: Locatie nestplaatsen en verblijfplaatsen

Figuur 2. Locatie nestplaatsen huismus

Figuur 3. Locatie nestplaatsen gierzwaluw

Figuur 4. Locaties verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en laatvlieger